

ಕೋಟಿನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಕಂಡ ಕೊಡಸಿಗ

ಕಾಯಿಗಳು ಎತ್ತಿನ ಕೋಡಿನಂತೆ ಕಾಣುವ ಕಾರಣಕ್ಕೋ ಏನೋ ಈ ಮರಕ್ಕೆ ಕೊಡಸಿಗ, ಕೊಡಚಿಗ ಎಂಬ ಹೆಸರು. ಉದರ ಸಂಬಂಧಿ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಔಷಧವಾಗಿ ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಈ ಮರವೀಗ ಬಲು ಅಪರೂಪ.

■ ವಿನು ಗಂಗಿ

ಎತ್ತಿನ ಕೋಡಿನಂತೆ ಕಾಣುವ ಕೊಡಸಿಗ ಕಾಯಿಗಳು

ಕಾಕಡ ಹೋಲುವ ಕೊಡಸಿಗ ಹೂವು

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಕೋಟಿನಾಡಿಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡುವ ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕಿತ್ತು. ಇದು ನನ್ನ ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿ ಆಡಿದ ಸ್ಥಳವಾಗಿದ್ದು, ನನ್ನ ಅನೇಕ ನೆನಪುಗಳು ಚಿತ್ರದುರ್ಗದ ಕೋಟಿಯೊಡನೆ ತಳುಕು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿವೆ. ದಶಕಗಳ ನಂತರವೇ ಕಾಲಾತೀತ ಕಲ್ಲಿನ ಅದ್ಭುತ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ವಿಹರಿಸುವ ಅವಕಾಶ ನನಗೆ ಒದಗಿಬಂದಿತ್ತು.

ನೆನಪಿನ ಹೆಜ್ಜೆಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಹೆಮ್ಮೆಯ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಅಗ್ರ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿರುವ ದುರ್ಗದ ಏಳು ಸುತ್ತಿನ ಕೋಟೆ ನೋಡುತ್ತಾ, ಬಂಡೆಗಳನ್ನು ಇಳಿದು, ಓಬವ್ವನ ಕಿಂಡಿಯೊಳಗೆ ತೂರಿ ಬಂದು, ಖುಷಿಯಲ್ಲಿ ನಿಂತು ನೋಡಿದಾಗ ಕಿಂಡಿಯ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ಆಧುನಿಕ ಶಿಲ್ಪಿಗಳ ಕೆತ್ತನೆ ಕಂಡಿತು. ನಾಡರಕ್ಷಣೆಗೆ ಉಸಿರು ಕೊಟ್ಟ ಮಹಾನ್ ಚೇತನದ ಅಮೂಲ್ಯ ಸ್ಮಾರಕದ ಮೇಲೆ ತಮ್ಮ ಹೆಸರು ಕೆತ್ತಿಕೊಂಡ ಜನರ ಅವಿವೇಕಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕ್ಷಣ ಪಿಚ್ಚಿನಿಸಿ ತಿರುಗಿದೆ.

ಅಲ್ಲಿ ಓಬವ್ವನ ಕಿಂಡಿಗೆ ಅಭಿಮುಖವಾಗಿ ನಿಂತ ಮರದ ತೂಗಾಡುವ ಕಾಯಿಗಳು ನನ್ನ ಗಮನ ಸೆಳೆದವು. ಅದೇನೆಂದು ತಿಳಿದು ತಕ್ಷಣ ಮನಸ್ಸು ಕುಣಿಯಿತು. ಅದೇ ಕುಟುಬ, ಕೊಡಸಿಗ ಅಥವಾ ಕೊಡಚಿಗ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುವ ಮರ. ನಿಜ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ಅಲ್ಲಿವರೆಗೆ ಆ ಮರವನ್ನು ನಾನು ಎಲ್ಲಿಯೂ ನೋಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಮರವನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಹುದಾದ ಒಂದು ಅನನ್ಯ ಗುಣದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತ್ರವೇ ತಿಳಿದಿದ್ದೆ. ಆ ಗುಣವೇ, ನನಗೆ ಕಂಡ ಕೂಡಲೇ ಆ ಮರವನ್ನು ಗುರುತಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿ ಸಂಚಲನ ಮೂಡಿಸಿದ್ದು.

ಅದೇನೆಂದರೆ, ಮರದ ಕಾಯಿಗಳು ಎತ್ತಿನ ಕೋಡಿನಂತಿದ್ದು, ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಕೂಡಿರುತ್ತವೆ. ಕೋಡು ಸಿಗಿಸಿಕೊಂಡಂತೆ ಕಾಣುವುದರಿಂದಲೋ ಏನೋ ಕೊಡಸಿಗ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಬಂದಿರಬಹುದು. ನಮ್ಮ ಊರಿನ ಹತ್ತಿರದ ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸಲ ಹುಡುಕಿದಾಗ ಕಾಣದ ಕೊಡಸಿಗ ಮರ, ದುರ್ಗದ ಕೋಟಿಯ ಓಬವ್ವನ ಕಿಂಡಿ ಮುಂದೆ ನನ್ನೆದುರು ಅಯಾಚಿತವಾಗಿ ಅನಾವರಣಗೊಂಡಿತ್ತು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಕಾಯಿ ಬಿಟ್ಟಿರದಿದ್ದರೆ ಮರವನ್ನು ಖಂಡಿತ ನನ್ನಿಂದ ಗುರುತಿಸಲಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

Holarrhena Antidysenterica ಇದರ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹೆಸರು. ಇದರ ಉದರಸ್ನೇಹಿ ಗುಣ ಎಷ್ಟೆಂದರೆ, ಸಸ್ಯಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಭೇದಿ ನಿವಾರಕ ಎಂದೇ ಹೆಸರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆಯುರ್ವೇದದ ಭೇದಿ ನಿವಾರಕ ಹಾಗೂ ಅನೇಕ ಉದರ ಸಂಬಂಧಿ ತೊಂದರೆಗಳಿಗೆ ಬಳಕೆಯಾಗುವ 'ಕುಟಜಾರಿಷ್ಟ' ಔಷಧ ತಯಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಮರದ ಭಾಗವನ್ನು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಹೊಟ್ಟೆಯ ಹುಳುಗಳಿಗೆ, ಜ್ವರದಿಂದ ಕಳೆದುಕೊಂಡ ಜೀರ್ಣಶಕ್ತಿ ಹೆಚ್ಚಿಸಲು, ಮೂಲವಾಧಿ, ಮೂತ್ರ ಸಂಬಂಧಿ ತೊಂದರೆಗಳಿಗೆ ಕೂಡ ಹಿಂದೆ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಔಷಧವಾಗಿ ಈ ಮರ ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಈಗ ಈ ಮರವೇ ಇಲ್ಲದಂತಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಹಾಗೂ ಹಳ್ಳಿಯೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಜನರ ಹೆಚ್ಚಿನ ಒಲವು ಅಲೋಪತಿ ಕಡೆಗಿರುವುದರಿಂದ ಕೊಡಸಿಗ ನೇಪಥ್ಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯುತ್ತಿದೆ.

ಗೌರಿ ಗಣೇಶನ ಹಬ್ಬದ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಕಾಯಿ ಒಡೆದಾಗ ಒಳಗಿನ ಬೀಜ ಹಾರಲು ಅನುವಾಗುವಂತೆ ಕೂದಲು ಇರುತ್ತದೆ. ಅಜ್ಜಿ ಕೂದಲಿನಂತೆ ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ಹಾರುತ್ತದೆ. ಹೂಗಳು ಕಾಕಡ ಮಲ್ಲಿಗೆಯನ್ನು ಹೋಲುತ್ತವೆ. ಕೋಟಿಯಿಂದ ಆಯ್ದು ತಂದ ಕಾಯಿಗಳಿಂದ ಸಸಿ ಮಾಡುವ ನನ್ನ ಪ್ರಯತ್ನ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಬೇಕಿದೆ. ನಾಡಿಗಾಗಿ ಉಸಿರು ಕೊಟ್ಟ ಒನಕೆ ಓಬವ್ವನ ಉದಾತ್ತ ಧೈರ್ಯದ ನೆನಪು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹಸುರಾಗಬೇಕಿದೆ.

ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಿ: feedback@sudha.co.in